

Newsletter – aktuality z oblasti práva

Datum: 30. 3. 2020

Vypracoval: DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Právní dopady pandemie koronaviru na podnikání v ČR

Vzhledem k současné situaci způsobené šířením koronaviru COVID-19 a snaze státních orgánů o omezení jeho šíření je vydáváno velké množství opatření, která zasahují téměř veškeré oblasti života.

Naše advokátní kancelář připravila stručnou sumarizaci jednotlivých kroků a opatření, které nejvíce dopadají na podnikatelské aktivity v České republice.

Přehled opatření je rozdělen do následujících oblastí:

1) Mzdy zaměstnanců a jejich náhrada	1
2) Daňová opatření	4
3) Další podpora podnikatelů	5
4) OSVČ	6
5) Pendleři	6
6) Nájemní vztahy - povinnost platit nájemné	7
7) Nouzový balíček MZV naléhavé pomoci pro české vývozce na zahraniční trhy	8
8) Náhrada škody vůči státu	8

1) Mzdy zaměstnanců a jejich náhrada

Vláda na podporu zaměstnancům i zaměstnavatelům schválila program „**Antivirus**“. Tento program má ochránit zaměstnavatele, jejichž hospodářská činnost bude ohrožena v důsledku šíření nákazy a na které přímo či nepřímo dolehly dopady vládních omezení v důsledku epidemie COVID-19.

Zaměstnavatelům bude poskytován příspěvek na plnou či částečnou úhradu náhrad mezd, které budou zaměstnancům náležet z důvodu překážky na straně zaměstnance nebo na straně zaměstnavatele, bude-li prokázáno, že překážka v práci vznikla v důsledku nákazy koronavirem.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Příspěvek bude poskytovat Úřad práce ČR, přičemž výše příspěvku a doba poskytování bude závislá na důvodu vzniku překážky v práci a u každého zaměstnance bude nutné odlišit důvod překážky v práci.

Program Antivirus v současné době zahrnuje 5 základních variant příspěvku:

A. Karanténa

Pokud je v důsledku koronavirové epidemie zaměstnanci nařízena karanténa, jedná se o překážku na straně zaměstnance, přičemž v takovém případě náleží zaměstnanci za období prvních 14 kalendářních dnů trvání nařízené karantény náhrada mzdy nebo platu ve výši **60 %** průměrného výdělku.

V tomto případě bude zaměstnavateli poskytnut **příspěvek v plné výši** vyplacené náhrady mzdy či platu.

B. Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům

Pokud byl zaměstnavatel z důvodu nařízení vlády donucen uzavřít svou provozovnu a nemůže tak v důsledku tohoto nařízení přidělovat zaměstnancům práci, jedná se dle názoru Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) o překážku na straně zaměstnavatele podle § 208 zákoníku práce. V této situaci by tedy zaměstnanci měla náležet náhrada mzdy nebo platu ve výši **100 %** průměrného výdělku.

V těchto případech bude zaměstnavateli poskytnut **příspěvek ve výši 80 %** vyplacené mzdy nebo platu.

C. Překážky v práci na straně zaměstnavatele z důvodu nařízení karantény či péče o dítě u významné části zaměstnanců

Jedná se o případy, kdy zaměstnavateli brání v přidělování práce zaměstnancům situace, kdy významné části zaměstnanců (jde o alespoň 30 %) byla nařízena karanténa, či tito zaměstnanci nemohou vykonávat práci z důvodu péče o dítě (v důsledku uzavření školních a předškolních zařízení). V případě, že zaměstnavatel v důsledku chybějícího významného množství zaměstnanců není schopen ostatním zaměstnancům (připraveným pracovat) přidělovat práci, jde o překážku na straně zaměstnavatele a zaměstnancům by měla náležet náhrada mzdy nebo platu ve výši **100 %** průměrného výdělku.

Zaměstnavatel má nárok čerpat z programu Antivirus **příspěvek ve výši 80 %** vyplacené náhrady mzdy nebo platu.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

D. Omezení dostupnosti vstupů

Jde o situaci, kdy došlo k omezení dostupnosti vstupů (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti zaměstnavatele v důsledku karanténních opatření (či obecně výpadků výroby) u dodavatele, včetně dodavatelů ze zahraničí, a zaměstnavatel díky tomu nemůže zaměstnancům přidělovat práci (tedy o překážku dle § 207 zákoníku práce pro tzv. prostoj).

Náhrada mzdy nebo platu v takovém případě náleží zaměstnanci ve výši **80 %**. Zaměstnavateli bude poskytnut **příspěvek ve výši 50 %** vyplacené náhrady mzdy.

E. Omezení poptávky po službách, výrobcích a jiných produktech zaměstnavatele

Jde o případ tzv. částečné nezaměstnanosti, kdy zaměstnavatel nemůže přidělovat zaměstnanci práci v rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky po jím poskytovaných službách (§ 209 zákoníku práce). Částečná nezaměstnanost se ale uplatní pouze u zaměstnavatelů, kteří odměňují své zaměstnance mzdou a zaměstnavatel ji může uplatnit pouze v případě, že nemůže přidělovat práci v důsledku dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky po jím poskytovaných službách, a současně se dohodl na aplikaci částečné nezaměstnanosti s odborovou organizací, případně nahradil dohodu s odborovou organizací vnitřním předpisem, pokud u něj žádná odborová organizace nepůsobí. Náhrada mzdy musí činit nejméně 60 % průměrného výdělku.

Zaměstnavatel má nárok čerpat z programu Antivirus **příspěvek ve výši 50 %** vyplacené náhrady mzdy.

Realizace podpory je nastavena tak, že zaměstnavatel bude **žádat o refundaci vyplacených náhrad mezd po skončení vykazovaného období**, tj. po skončení kalendářního měsíce, za který bude o příspěvek žádat. Za měsíc březen tedy bude zaměstnavatel podávat žádost na počátku měsíce dubna.

Zaměstnavatelům zatím není přislíbena náhrada i za odvody hrazené za zaměstnance na **sociální pojištění a zdravotním pojišťovnám** a vypočítávané z jeho mzdy. Dokud nebude rozhodnuto jinak, je nutno tyto odvody v plné výši hradit. Nicméně ministr průmyslu Karel Havlíček zmínil, že by kabinet mohl jednat o odpuštění sociálního pojištění. Navrhuje, aby společnostem, které zůstanou v provozu a budou platit zaměstnancům 100 procent mzdy, bylo odpuštěn jeden měsíc sociálního pojištění.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

2) Daňová opatření

• **Daňový liberační balíček I**

Plošné prominutí pokuty za opožděné podání přiznání k dani z příjmu fyzických osob a právnických osob a úroku z prodlení, a to nejdéle **do 1. 7. 2020**. Fakticky bude tedy všem daňovým poplatníkům (fyzickým osobám i podnikatelům) automaticky umožněno podat daňové přiznání k dani z příjmu a uhradit tuto daň bez jakékoliv sankce nejdéle o 3 měsíce později, a to bez nutnosti prokazovat důvody související s koronavirem. Hlavním cílem je zamezit na finančních úřadech, resp. na poštách koncentraci fyzických osob, které nemají povinnost činit podání daňového přiznání elektronicky. Toto opatření se týká také vyúčtování srážkové daně, jehož termín podání je také 1. 4. 2020.

Lhůta pro podání **přehledu pro zdravotní pojišťovny** byla také prodloužena **do 3. 8. 2020**. Opatření vlády se ovšem zatím **nevztahuje na podání přehledů České správy sociálního zabezpečení, u kterého zůstává původní lhůta – do 4. 5. 2020**. Lhůta pro případné doplacení pojistného na sociální zabezpečení za rok 2019 je do 8 dnů od podání přehledů za rok 2019, případně nebudou-li přehledy podány do 4. 5. 2020, tak do 12. 5. 2020. Dané opatření je tedy pouze polovičaté, protože pro účely podání daných přehledů bude nutné daň z příjmu za rok 2019 spočítat a odvody na sociální zabezpečení, jinak hrozí zákonné sankce.

Prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně ve všech případech (například podání přiznání k dani z přidané hodnoty), kdy daňový subjekt individuálně požádá o prominutí úroku z prodlení nebo o posečkání úhrady daně a prokáže **důvody související s epidemií koronaviru**. Typicky se může jednat o onemocnění či karanténu účetní nebo dalších klíčových zaměstnanců, jejichž absence znemožnila plnění daňové povinnosti.

Plošné prominutí pokut za opožděné podání kontrolního hlášení ve výši 1.000,- Kč, které vznikly **od 1. 3. 2020 do 31. 7. 2020**. Ostatní pokuty za pozdní podání kontrolního hlášení (10.000,- Kč, 30.000,- Kč a 50.000,- Kč) budou promíjeny na základě individuální žádosti daňového subjektu, přičemž bude muset prokázat důvody související s epidemií koronaviru.

Plošné prominutí správního poplatku za podání žádosti o posečkání nebo splátkování daně, žádosti o prominutí úroku z prodlení, resp. z posečkané částky, a žádosti o prominutí pokuty za nepodání kontrolního hlášení, a to pro žádosti podané **do 31. 7. 2020**.

• **Daňový liberační balíček II**

Prominutí červnové zálohy na daň z příjmů fyzických a právnických osob. Červnová záloha (tj. druhá záloha u kvartálních plátců a první záloha v případě pololetních plátců), se nebude vůbec hradit.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Plošné prominutí pokuty za pozdě podané daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí či za pozdě uhrazenou daň z nabytí nemovitých věcí nebo zálohu na tuto daň. Prominutí se vztahuje na všechna opožděná daňová přiznání s lhůtou podání v termínu od 31. 3. 2020 do 31. 7. 2020. Daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí může být bez hrozby sankce podáno nejpozději do **31. 8. 2020**. Současně platí, že v těchto případech budou prominuty také úroky z prodlení nebo úroky z posečkání daně z nabytí nemovitých věcí. Fakticky bude tedy všem daňovým poplatníkům automaticky umožněno podat daňové přiznání k dani z nabytí domů, bytů, pozemků, garáží a podobně a uhradit tuto daň až o pět měsíců později.

Zavedení institutu Loss carryback (zpětné působení daňové ztráty) u daně z příjmů FO i PO za rok 2020. Bude ji možné zpětně uplatnit v daňovém přiznání za rok 2019 a 2018.

3) Další podpora podnikatelů

- **Návrh úprav v oblasti evidence tržeb (EET)**

Vláda schválila **odložení spuštění závěrečné fáze** elektronické evidence tržeb do doby uplynutí tří měsíců od ukončení stavu nouze. Dále bylo rozhodnuto o **celkovém přerušování povinnosti evidovat tržby**, a to po dobu stavu nouze a následujících tří měsíců po skončení stavu nouze. Toto opatření platí pro subjekty spadající do všech fází EET, tedy nejen pro podnikatele, u nichž by měla povinnost tržby evidovat platit od 1. 5. 2020.

- **Bezúročné půjčky - úvěr COVID I**

Ministerstvo průmyslu a obchodu připravilo ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou bezúročnou půjčku s ročním odkladem splátek. Žádat o ně bylo možné od 16. 3. 2020, alokace je 5 miliard Kč. V současné době byl ale příjem žádostí do odvolání pozastaven.

Podrobnosti je možno najít na <https://www.cmzrb.cz/podnikatele/uvery/uver-covid/>

- **Program COVID II.**

V rámci programu COVID II bude Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytovat podnikatelům záruky za provozní úvěry od komerčních bank, jejichž minimální hranice bude stanovena na 10 tisíc korun a maximální na 15 milionů Kč. Záruky budou navíc poskytovány společně s finančním příspěvkem na úhradu úroků. Podnikatelé tak pákovým efektem budou mít k dispozici až 30 miliard korun.

Podrobnosti na <https://www.cmzrb.cz/cmzrb-rozdeli-dalsich-5-miliard-na-covid-ii/>

- **Zrušení poplatků za odesílání datových zpráv**

Od 24. 3. 2020 do odvolání jsou zrušeny poplatky za odesílání datových zpráv mezi soukromými osobami, které mají datovou schránku, což bylo doposud možné jen za

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

poplatek. Jde tedy o náhradu za doporučené dopisy, aby nebylo nutné navštěvovat poštu a aby poštovní doručovatelé nemuseli navštěvovat sídla firem.

Podrobnosti na <https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22241320&doctype=ART>.

4) **OSVČ**

Živnostníci (OSVČ) nejsou povinni platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a také na zdravotní pojištění za kalendářní měsíce v období březen až srpen 2020. Půlroční neplacení pojistného živnostníkům budoucí výši jejich penze nepříznivě neovlivní. Šest měsíců se zahrne mezi takzvané vyloučené doby, tedy třeba jako doba nemoci.

Důchodové pojištění stanovené z vyměřovacího základu za rok 2020 se snižuje za každý kalendářní měsíc o částku 2.544,- Kč, a zdravotní pojištění se snižuje o částku 2.352,- Kč (odpovídající minimálním vyměřovacím základům).

5) **Pendleři**

Situace ohledně pendlerů (ten, kdo jezdí pravidelně za prací za hranice) se neustále mění, přičemž od 26. 3. 2020 platí další zpřísnění jejich pohybu přes hranice.

Byla zrušena možnost volně cestovat přes hranice pro všechny pendlery (původně do 100 km a s četností alespoň 3x týdně). Aktuálně byli pendleři rozděleni do třech základních skupin, kdy pro každou skupinu platí jiná pravidla:

- a) pracovníci ve zdravotnictví, sociálních službách a pracovníci základních složek integrovaného záchranného systému – platí pro překračování hranic s Českou republikou, Rakouskem, Polskem, Slovenskem i Německem
- b) pendleři překračující hranice mezi ČR a Slovenskem a Polskem
- c) pendleři překračující hranice mezi ČR a Německem a Rakouskem

Podrobnosti pro jednotlivé skupiny jsou uvedeny pod tímto odkazem:

<https://www.mvcr.cz/clanek/preshranicni-pracovnici-tzv-pendleri.aspx>

Jejich povinnosti se značně liší, kdy například první skupina a) nepotřebuje nic kromě potvrzení o výkonu přeshraničního zaměstnání, skupina b) má povinnosti platné před 26. 3. 2020 (pravidelné překračování - alespoň 3x týdně v jednom směru, místo výkonu práce do 100 km, potvrzení od zaměstnavatele a knížka přeshraničního pracovníka) a skupina

c) musí pendlovat pouze v turnusech, kdy každý turnus musí mít nejméně 21 kalendářních dní.

Informace pro pendlery

(platnost od 26. 3. 2020 od 0:00 hod)

Pro všechny nadále platí povinnost předložit potvrzení pro přeshraniční pracovníky, osoby pendlující přes slovenskou a polskou hranici musí mít i tzv. knížku přeshraničního pracovníka

	NĚMECKO + RAKOUSKO	POLSKO + SLOVENSKO
DOBA VYCESTOVÁNÍ	pobyt v zahraničí minimálně 21 dní v kuse	pravidelné přejíždění hranice nejméně 3x během týdne
POVINNÁ KARANTÉNA	<p>po návratu povinná karanténa v délce 14 dní (pouze čeští občané a cizinci s povoleným pobytem)</p> <p>cizinci dojíždějící za prací do ČR musí mezi odjezdem a příjezdem dodržet pauzu 14 dní</p>	není
VZDÁLENOST	bez omezení vzdálenosti místa výkonu práce	v maximální vzdálenosti 100 km vzdušnou čarou od státní hranice
HRANIČNÍ PŘECHODY	<p>místo výkonu práce do 100 km - možno využít původních přechodů pro pendlery</p> <p>místo výkonu práce nad 100 km - nutno využívat přechody s režimem 24/7</p>	využívání stejných přechodů jako doteď

Uvedené informace se **netýkají** přeshraničních pracovníků ve **zdravotnictví, sociálních službách a pracovníků základních složek integrovaného záchranného systému**. Ti jsou od těchto povinností oprostěni. Na hranicích se od nich bude vyžadovat **speciální potvrzení**, které je ke stažení v sekci [VZORY POTVRZENÍ](#).

Vzor potvrzení a knížky je možné nalézt pod tímto odkazem: <https://www.mvcr.cz/clanek/vzory-potvrzeni-pro-cestovani-po-dobu-nouzoveho-stavu.aspx>

6) Nájemní vztahy - povinnost platit nájemné

Dle nařízení vlády je zakázán jakýkoliv maloobchodní prodej a prodej služeb v provozovnách s výjimkou potravin, pohonných hmot a paliv, hygienického zboží, kosmetiky a jiného drogistického zboží, lékárny a výdejny zdravotnických prostředků, brýlí, kontaktních čoček, atd. (viz. usnesení vlády ze dne 14. 3. 2020 č. 211). Zatím ale nedošlo k uzavření obchodních center nebo kancelářských budov. Pokud by příslušné správní orgány nařídily jejich úplné uzavření, bude se sice jednat o porušení povinnosti pronajímatele umožnit nájemcům užívání prostor, ale z důvodů, které pronajímatel nemohl jakkoli ovlivnit. Jelikož se v daném případě nebude jednat o vadu předmětu nájmu, nebude se nájemce moci ve většině případů domáhat slevy z nájemného, a naopak bude povinen dál platit nájemné. Navíc, nájemní smlouvy zpravidla obsahují doložku o převzetí nájemcem nebezpečí změny okolností, což v praxi znamená, že ani pro případ

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

delšího trvání takového opatření nevzniká nájemci právo domáhat se přejednání podmínek uzavřené nájemní smlouvy.

Nájemci by se tak mohli domáhat slevy z nájemného nebo i dokonce ukončit trvání nájmu pouze v situaci, kdy by v důsledku mimořádných opatření či karantény nebyli pronajímatelé schopni zajistit provoz budovy jako takové (nájemce se do prostor vůbec nemůže dostat a nemůže je tedy ani užívat).

Aktuálně je tedy uzavřena většina maloobchodních provozoven, ale tato situace je obdobná jako v případě zákazu prodeje v určité svátky dle zákona o prodejní době v maloobchodě. Obchodní centrum/kancelářská budova mohou zůstat otevřené, nicméně příslušné jednotky musí zůstat zavřené pod sankcí stanovenou příslušným orgánem. Nestanoví-li nájemní smlouva jinak, jsou nájemci ve většině případů i nadále povinni nájemné platit.

7) **Nouzový balíček MZV naléhavé pomoci pro české vývozce na zahraniční trhy**

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) chce pomáhat českým podnikatelům na zahraničních trzích v době stavu nouze v důsledku šíření epidemie koronaviru. Představilo tedy nouzový balíček, v rámci kterého budou moci podnikatelé ve zvýšené míře a zcela zdarma využívat služeb české zahraniční sítě zastupitelských úřadů a dalších nástrojů státu s výraznou státní podporou.

Nouzový balíček zahrnuje podporu českých firem v pěti oblastech:

- praktické informace k provádění zahraničních operací v koronavirové situaci s řadou omezení v dané zemi;
- asistence zastupitelských úřadů při problémech s realizací obchodu;
- hledání a analýza příležitostí, asistence při vyhledávání a ověřování vhodných partnerů;
- pomoc a sdílení informací prostřednictvím série webinářů a online konzultací;
- využívání služeb místních expertů, kteří budou asistovat firmě v místě při domlouvání a realizaci obchodu.

8) **Náhrada škody vůči státu**

Poměrně zajímavá situace nastala u otázky náhrady škody vůči státu. Až donedávna platilo, že veškerá **omezující (krizová) opatření** vyhlášená vládou byla vyhlášena podle

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (**krizový zákon**). Ten navazoval na nouzový stav vyhlášený vládou s účinností ode dne 12. 3. 2020 od 14.00 hod. na dobu 30 dnů, a to z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR. Vyhlášená krizová opatření značně omezují podnikání velkého množství podnikatelských subjektů v České republice a způsobí těmto subjektům velmi významné finanční škody.

V současné době ovšem došlo nenápadně ke změně předpisu, podle kterého jsou krizová opatření vyhlášována. Od 24. 3. 2020 již **nejsou vyhlášována podle krizového zákona, nýbrž podle zákona o ochraně veřejného zdraví** (zákon č. 258/2000 Sb.) Ministerstvem zdravotnictví (MZ). Pochopitelně se nabízí otázka, co vládu vedlo k této změně. S ohledem na velké množství podnikatelů, kteří jsou opatřeními zasaženi, a rozsah hrozících škod je velmi pravděpodobné, že vláda se tak snaží vyhnout případné povinnosti hradit veškeré vzniklé škody.

Podle § 36 odst. 1 krizového zákona byl stát povinen nahradit škodu způsobenou právními a fyzickými osobám **v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními** provedenými podle tohoto zákona. Krizový zákon zakládá odpovědnost státu za škodu bez zřetele na zavinění (tzv. **objektivní odpovědnost**) a podmínkou pro vznik odpovědnosti za škodu je pouze provedení krizového opatření, vznik škody a příčinná souvislost mezi krizovým opatřením a vznikem škody. Stát se může odpovědnosti zprostit pouze pokud prokáže (důkazní břemeno leží na něm), že poškozený si způsobil škodu sám. Osoba, které škoda vznikla, musí nárok na náhradu škody dle krizového zákona uplatnit u příslušného orgánu krizového řízení, a to v zákonem stanovené **lhůtě 6 měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody**. Marným uplynutím této lhůty dochází ze zákona k zániku nároku. Dále je nutné **prokázat** že škoda nebo ušlý zisk **vznikly v souvislosti s krizovým opatřením**. Příkladem takové škody může být například hodnota surovin, jež se podnikateli zkazily v důsledku zákazu provozu restaurací. Příkladem ušlého zisku pak může být denní tržba, kterou mohl podnikatel prokazatelně očekávat, pokud by nedošlo ke krizovému opatření. V případě úvah o uplatnění náhrady škody po státu, je tedy nezbytné průběžně evidovat veškerou škodu, která v důsledku přijatých mimořádných opatření vznikla a shromažďovat veškeré podklady a listiny k prokázání.

Zákon o ochraně veřejného zdraví ovšem s náhradou škody způsobenou přijatými krizovými opatřeními vůbec nepočítá.

Vzniká tedy otázka, zda budou mít podnikatelé vůbec nárok na náhradu škody, za jaké období a za jakých podmínek.

Dle ministryně financí Aleny Schillerové krizový zákon i zákon o ochraně veřejného zdraví stanoví, že jasná náhrada škody připadá v úvahu jen tehdy, pokud je někomu zabaven majetek, nebo je mu přikázána nějaká činnost, což se nyní nestalo. „*Ten výklad, jestli je to podle krizového zákona, nebo podle zdravotního zákona, je úplně stejný. Výklad je takový, že ta přímá jasná náhrada škody je v případě, že zabíráte někomu majetek nebo*

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

mu přikazujete nějakou činnost. Nic takového nenastalo,“ řekla Schillerová České televizi. Z toho je možné vyvozovat, že stát ani u opatření podle krizového zákona nebude příliš nakloněn náhradám škod. Dle názoru naší kanceláře je ale tento výklad ministryně Schillerové nesprávný, učiněný bez podrobnějšího právního rozboru a nemá oporu v krizovém zákoně. Jsme přesvědčeni, že podnikatelé, kterým vznikla škoda z důvodu krizových opatření, mohou minimálně žádat o odškodnění za 10 dní mezi 13.3. až 24. 3. 2020, kdy platila opatření přijatá podle krizového zákona.

Úpravu náhrady škody obsahuje i několik dalších zákonů. Nicméně náhrada škody dle zákona č. 89/2012 Sb., **občanský zákoník**, nemůže být uvažována ani v teoretické rovině, protože se jedná o škodu způsobenou normativním aktem orgánu veřejné moci. Náhrada škody dle zákona č. 82/1998 Sb., **o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem**, také pravděpodobně nepřipadá do úvahy, protože zatím nejsou splněny předpoklady pro uplatnění škody dle tohoto právního předpisu - nedošlo k vydání rozhodnutí, které by mimořádná opatření označila za nezákonná. O uplatnění by bylo možné uvažovat pouze za situace, kdy v budoucnu budou přijatá opatření MZ či vlády za nezákonná označena.

Nejvíce podnikatelů bude ovšem zajímat, zda je i za současného stavu možná **náhrada škody v důsledku mimořádných opatření vydaných MZ dle zákona o ochraně veřejného zdraví**.

Náhrada škody v tomto případě není zcela jednoznačná, ale dokážeme si představit i výklad, dle kterého i **mimořádná opatření dle zákona o ochraně zdraví umožní náhradu škody**. Podle krizového zákona se za **krizová opatření** považují veškerá organizační či technická opatření určená k řešení krizové situace, případně k odstranění jejich následků. **Krizovou situací** se rozumí mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo **jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen nouzový stav**. Vzhledem ke skutečnosti, že opatření MZ byla vydána v příčinné souvislosti s řešením situace ohledně šíření COVID-19, při níž byl vyhlášen nouzový stav, jedná se pravděpodobně i v případě opatření MZ o krizové opatření ve smyslu krizového zákona (k jehož vydání je MZ zmocněno také podle § 9 odst. 4 písm. b) Krizového zákona), a to bez ohledu na to, že MZ při vydání tohoto opatření postupovalo dle zákona o ochraně zdraví. Oporou pro tento názor může být i skutečnost, že vláda svým usnesením č. 279, vyhlášeným ve sbírce zákonů pod číslem 126/2020, vzala mimořádná opatření MZ na vědomí, čímž je dle našeho názoru legitimizovala ve smyslu krizového zákona.

Vzhledem k výše uvedenému prohlášení ministryně Schillerové se dá předpokládat, že vláda a ostatní státní instituce se postaví k jednotlivým možnostem uhrazení vzniklých škod negativně, protože postižených osob bude veliké množství a je nepravděpodobné, že by bylo v možnostech státního rozpočtu uspokojit veškeré uplatněné škody. Nicméně možnost požadovat náhradu škod není zcela vyloučena. S velkou pravděpodobností bude

ale nutné svůj nárok uplatnit prostřednictvím soudu a počítat s nelehkým a dlouhým soudním řízením, kdy úspěch bude záviset vždy na individuálních okolnostech daného případu.

Tolik stručné shrnutí aktuálně přijatých opatření a kroků. S ohledem na skutečnost, že současná situace a výše uvedené informace se v dnešní turbulentní době mění každým dnem, sledujte prosím naše webové stránky, na kterých budete o změnách či novinkách průběžně informováni.

DBK PARTNERS, advokátní kancelář